WYMAGANIA EDUKACYJNE Z GEOGRAFII DLA KLASY 6

I. Ogólne kryteria oceniania z geografii (Klasa 6)

Podczas oceniania osiągnięć ucznia z geografii w klasie 6 ocenie podlega wiedza geograficzna oraz umiejętności praktyczne, ze szczególnym uwzględnieniem:

- **Praca z mapą i globusem:** Określanie położenia matematyczno-geograficznego, odczytywanie i wyznaczanie współrzędnych geograficznych (szerokość i długość geograficzna) oraz posługiwanie się mapami ogólnogeograficznymi, tematycznymi i klimatycznymi.
- **Rozumienie zjawisk astronomicznych i ich następstw:** Wyjaśnianie przyczyn i skutków ruchu obrotowego (dobowy rytm, czas strefowy, dzień i noc) oraz obiegowego Ziemi (pory roku, strefy oświetlenia Ziemi, górowanie Słońca).
- **Analiza środowiska przyrodniczego i ludności Europy:** Wyjaśnianie ukształtowania powierzchni, wulkanizmu, stref klimatycznych, zmian demograficznych (starzenie się społeczeństw, migracje) oraz specyfiki wielkich metropolii.
- **Ocena gospodarki Europy i jej regionalnego zróżnicowania:** Analiza czynników rozwoju rolnictwa, nowoczesnego przemysłu i usług, wykorzystania odnawialnych/nieodnawialnych źródeł energii oraz znaczenia turystyki.
- **Charakterystyka sąsiadów Polski:** Analiza środowiska przyrodniczego, potencjału gospodarczego, atrakcji turystycznych i relacji partnerskich Polski z krajami sąsiednimi oraz euroregionów.
- **Formy sprawdzania osiągnięć i wkład pracy:** Ocenie podlegają sprawdziany po blokach tematycznych, kartkówki (z 3 ostatnich lekcji), praca na lekcji (indywidualna i grupowa) oraz dodatkowe zadania. Wymagania są dostosowane do indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia.

II. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

Moduł I: Współrzędne geograficzne

Ocena / Poziom	Wymagania edukacyjne (osiągnięcia i umiejętności ucznia)
Dopuszczający (2)	Wskazuje na mapie lub globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule; podaje symbole kierunków geograficznych (N, S, E, W); wyjaśnia przeznaczenie współrzędnych geograficznych z pomocą nauczyciela.
Dostateczny (3)	Wymienia cechy południków i równoleżników; podaje wartości kątowe południków i równoleżników; wyjaśnia pojęcia szerokości i długości geograficznej oraz rozciągłości południkowej i równoleżnikowej.
Dobra (4)	Odczytuje szerokość i długość geograficzną wybranych punktów na mapie i globusie; odszukuje obiekty na podstawie podanych współrzędnych geograficznych.
Bardzo dobra (5)	Określa położenie matematyczno-geograficzne obszarów na mapie świata i Europy; wyznacza współrzędne na mapie drogowej; oblicza rozciągłość południkową i równoleżnikową w miarach kątowych.

Celująca (6)	Wyznacza w terenie i na mapie współrzędne geograficzne punktów za pomocą odbiornika GPS / aplikacji mobilnej; rozwiąże złożone zadania z położenia matematyczno-geograficznego.

Moduł II: Ruchy Ziemi i ich następstwa

Ocena / Poziom	Wymagania edukacyjne (osiągnięcia i umiejętności ucznia)
Dopuszczający (2)	Wymienia ciała niebieskie i planety Układu Słonecznego w kolejności od Słońca; wyjaśnia, na czym polega ruch obrotowy i obiegowy Ziemi z pomocą nauczyciela; podaje czas trwania ruchu obrotowego.
Dostateczny (3)	Demonstruje ruch obrotowy i obiegowy Ziemi na modelu; wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku; wskazuje na globusie strefy oświetlenia Ziemi oraz opisuje występowanie dnia i nocy.
Dobra (4)	Omawia dzienną wędrówkę Słońca i zmiany oświetlenia Ziemi w pierwszych dniach pór roku; wymienia następstwa ruchu obrotowego i obiegowego; wyjaśnia kryteria wyróżniania stref oświetlenia Ziemi.
Bardzo dobra (5)	Wyjaśnia różnicę między czasem strefowym a słonecznym; charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi pod kątem kąta padania promieni Słońca i długości dnia/nocy; wyjaśnia przyczyny dnia i nocy polarnej.
Celująca (6)	Oblicza czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych; wykazuje zależności między ruchem obiegowym a strefowym zróżnicowaniem klimatu i krajobrazów na Ziemi.

Moduł III: Środowisko przyrodnicze i ludność Europy

Ocena / Poziom	Wymagania edukacyjne (osiągnięcia i umiejętności ucznia)
Dopuszczający (2)	Określa położenie Europy na mapie świata; wskazuje przebieg umownej granicy z Azją; wymienia strefy klimatyczne i największe państwa Europy; podaje definicję gęstości zaludnienia.
Dostateczny (3)	Wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej; opisuje położenie Islandii i zjawiska wulkaniczne; charakteryzuje odmiany klimatu Europy na podstawie klimatogramów; wymienia przyczyny migracji.

Dobra (4)	Opisuje ukształtowanie powierzchni Europy; omawia czynniki wpływające na klimat Europy; analizuje strukturę wieku i płci (piramidy wieku); charakteryzuje zróżnicowanie kulturowe i religijne Europy.
Bardzo dobra (5)	Wyjaśnia przyczyny gejzerów i wulkanizmu na granicy płyt litosfery; omawia wpływ prądów morskich i rzeźby na klimat; porównuje społeczeństwo młode i starzejące się; porównuje metropolia Paryża i Londynu.
Celująca (6)	Wyjaśnia wpływ lądolodu na rzeźbę północnej Europy; analizuje i ocenia konsekwencje starzenia się społeczeństw oraz skutki migracji; ocenia funkcje wielkich metropolii w świecie.

Moduł IV: Gospodarka Europy

Ocena / Poziom	Wymagania edukacyjne (osiągnięcia i umiejętności ucznia)
Dopuszczający (2)	Wymienia zadania i funkcje rolnictwa oraz przemysłu; podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii; wskazuje atrakcje turystyczne Europy Południowej.
Dostateczny (3)	Przedstawia cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier sprzyjające rolnictwu; wymienia czynniki rozwoju nowoczesnego przemysłu we Francji; podaje zalety i wady elektrowni.
Dobra (4)	Omawia rozmieszczenie upraw i hodowli w Danii i na Węgrzech; wyjaśnia cechy nowoczesnego przemysłu Francji; omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie oraz znaczenie turystyki.
Bardzo dobra (5)	Porównuje wydajność rolnictwa Danii i Węgier; wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów zatrudnienia i PKB; przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych.
Celująca (6)	Wyjaśnia przyczyny korzystnych warunków rolniczych Europy; analizuje pozytywne i negatywne skutki nowoczesnego rolnictwa; ocenia wpływ turystyki na strukturę zatrudnienia i gospodarkę.

Moduł V: Sąsiedzi Polski

Ocena / Poziom	Wymagania edukacyjne (osiągnięcia i umiejętności ucznia)

Dopuszczający (2)	Wskazuje na mapie sąsiadów Polski; wymienia główne walory przyrodnicze i atrakcje turystyczne Czech, Słowacji, Litwy i Białorusi; wymienia surowce mineralne Rosji i Ukrainy.
Dostateczny (3)	Omawia znaczenie przemysłu w Niemczech; rozpoznaje obiekty z Listy UNESCO w Czechach i na Słowacji; wymienia cechy środowiska Ukrainy sprzyjające gospodarce; podaje nazwy euroregionów.
Dobra (4)	Charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech, Słowacji, Litwy i Białorusi; analizuje przyczyny zmian w przemyśle Niemiec; podaje przyczyny spadku liczby ludności Ukrainy; omawia usługi w Rosji.
Bardzo dobra (5)	Przedstawia kierunki przemian w Nadrenii Północnej-Westfalii; porównuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji oraz Litwy i Białorusi; podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie.
Celująca (6)	Udowadnia potęgę gospodarczą Niemiec; ocenia atrakcyjność turystyczną sąsiadów Polski; analizuje gospodarcze i społeczne konsekwencje konfliktów; uzasadnia potrzebę relacji sąsiedzkich i euroregionów.

WARUNKI I TRYB UZYSKANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ

Nauczyciel zgodnie z terminami określonymi w Statucie Szkoły przedstawia uczniowi przewidywaną ocenę roczną, z którą uczeń może się nie zgodzić. Uczeń lub jego rodzic składa wniosek o podwyższenie przewidywanej oceny rocznej nie później jednak niż na 6 dni roboczych przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem Rady Pedagogicznej. Nauczyciel przedmiotu umożliwia uczniowi spełnienie wymagań na wnioskowaną ocenę poprzez przeprowadzenie sprawdzianu wiedzy i umiejętności (w formie pisemnej lub ustnej) obejmującego zakres wymagań na tę ocenę. Sprawdzian przeprowadza się przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej. Ustalona w tym trybie ocena nie może być niższa niż przewidywana.